

Мотиви
към проекта на
Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 15 от 2007 г. за контрол
върху сделките с държавни ценни книжа

1. Причини, които налагат разработването на проекта на нормативен акт

Въвеждането на еврото в Република България (РБ) и участието на Българската народна банка (БНБ) в определянето и осъществяването на паричната политика на Евросистемата налагат промени в бизнес процесите, осъществявани от дирекция „Фискални услуги“ в БНБ чрез оперираните от нея Електронна система за регистриране и обслужване на търговията с ДЦК (ЕСРОТ) и Система за сетълмент на ДЦК (СДЦК). Един от тези нови бизнес процеси е процесът по мобилизиране/демобилизиране на държавни ценни книжа (ДЦК) от участници в ЕСРОТ, които са контрагенти на БНБ по паричната политика. Мобилизирането на ДЦК е прехвърляне на ДЦК, без промяна на собствеността, от сметка „ДЦК, собственост на участник“ в ЕСРОТ, по сметка за мобилизирани ДЦК с цел обезпечаване на кредитни операции на Евросистемата.

В съответствие с изискванията на чл. 10, ал. 2, т. 1 от Наредба № 15¹ и с цел запазване на целостта на всяка емисия от ДЦК, считано от 1 януари 2026 г., БНБ трябва да извършва равнение на номиналната стойност на мобилизираните от участниците в ЕСРОТ държавни ценни книжа за целите на кредитните операции на Евросистемата. Това налага допълване на горепосочената разпоредба, както и изменение в приложение № 1 към същия член от наредбата.

2. Целите, които се поставят с проекта на нормативен акт

С проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 15 от 2007 г. за контрол върху сделките с ДЦК се цели:

- ✓ Прецизиране на нормативните препратки в действащата наредба чрез премахване на конкретното цитиране на номерата на наредбите, уреждащи придобиването, регистрирането, изплащането, търговията и сетълмента на ДЦК, и замяната им с обобщено позоваване на наредбите по чл. 36, ал. 1 и ал. 3 от Закона за държавния дълг. По този начин, се осигурява гъвкавост и устойчивост на нормативните препратки, като се избягва необходимостта от последващи изменения при промяна на номерацията или наименованията на съответните актове;
- ✓ Нормативно обезпечаване на участието на РБ в инфраструктурите на Евросистемата, чрез изрично включване на платформата TARGET2-Securities (ТАРГЕТ2-Ценни книжа) като част от средата, в която се извършва сетълмента на сделките с ДЦК. С промяната нормативно се отразява факта, че сетълмента на ДЦК се осъществява включително и чрез инфраструктурите на Евросистемата;
- ✓ Въвеждане на понятието „мобилизирани ДЦК“, използвани за обезпечаване на кредитните операции на Евросистемата, с оглед осигуряване на правна яснота и съгласуваност на терминологията с европейските стандарти;
- ✓ Актуализиране на националната нормативна рамка в съответствие с изискванията на Евросистемата и с поетите ангажменти на РБ във връзка с участието ѝ в европейските финансови инфраструктури след въвеждането на еврото.

¹ Наредба № 15 от 4 октомври 2007 г. за контрол върху сделките с държавни ценни книжа

3. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба

За прилагането на проекта не се предвижда ангажиране на допълнителни ресурси от държавния бюджет. Разходите, свързани с функционирането и развитието на системите на Депозитаря на ДЦК, опериран от БНБ, се уреждат по силата на договор между МФ и БНБ, съгласно чл. 46, ал. 1 от Закона за БНБ, като същевременно БНБ е независима институция. Предлаганите промени не се очаква да окажат финансов ефект върху участниците в Депозитаря на ДЦК, опериран от БНБ, нито ще окажат неблагоприятно въздействие върху трети лица.

4. Очакваните резултати от прилагането на новата уредба

Присъединяването към еврозоната и интеграцията на БНБ в Евросистемата налагат нормативно и инфраструктурно адаптиране на пазара на ДЦК с цел осигуряване на неговата пълна оперативна съвместимост с европейските стандарти. Посредством поредица от нормативни и инфраструктурни изменения се цели постигане на съответствие с изискванията на Евросистемата относно допустимостта на българските ДЦК в операциите на паричната политика на Евросистемата, рамката за обезпечения и механизмите за сетълмент. Предвидените промени включват, както актуализиране на законовата и подзаконова нормативна уредба, така и техническо и процедурно обезпечаване на процесите по мобилизиране на ДЦК за кредитните операции на Евросистемата, включително чрез въвеждане на механизми за равнение и отчетност на мобилизираните обезпечения.

Чрез реализирането на тези промени българските ДЦК ще станат напълно интегрирани и разпознаваеми за участниците на европейските финансови пазари, включително чрез платформите на Евросистемата. По този начин се повишава прозрачността, ликвидността и привлекателността на българските емисии ДЦК за широк кръг инвеститори - както местни, така и международни и се подкрепя пълната интеграция на българския пазар в единното финансово пространство на ЕС.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз (ЕС)

Разпоредбите на проекта на нормативен акт не противоречат на действащото право на ЕС. Гарантират хармонизация на националната нормативна уредба с правото на ЕС и създаване на предпоставки за безпроблемно участие на РБ в механизма на Еврозоната. Създава се правна основа за пълноправното участие на БНБ в операциите на паричната политика на Евросистемата при въвеждането на еврото.

6. Провеждане на обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Проектът на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 15 от 2007 г. за контрол върху сделките с държавни ценни книжа ще бъде публикуван на интернет страниците на МФ, както и на Портала за обществени консултации - www.strategy.bg за срок от тридесет дни. След приключването на обществената консултация, на интернет страниците на МФ и на Портала за обществени консултации ще бъде публикувана справка за отразяване на предложенията и становищата.